

سیری در خطبه اعیاد فطری و قربان

رضاقلی داودی

سرشناسه : داودی، رضاقلی ۱۳۱۵.
 عنوان و نام پدیدآور : سیری در خطبه اعیاد فطرو قربان، رضاقلی داودی
 مشخصات نشر : قم: دارالفکر ۱۳۹۱
 مشخصات ظاهری : ۱۶۰ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۰-۰۰۹-۴-۳۲۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه به صورت زیر نویس.
 موضوع : خطبه عید فطر -- خطبه عید قربان
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۱ ۷۷/۵/۵۷۷۷ BPT
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۲۵۶
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۵۸۷۵۶۳

انتشارات دارالفکر
تأسیس ۱۳۳۶

نویسنده: مرحوم حضرت خلیفۃ الاسلام و المسلمین امام سید محمد باقر موسوی

سیری در خطبه اعیاد فطر و قربان

مؤلف: رضاقلی داودی

ناشر: دارالفکر

چاپ: قدس، قم

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۲۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۰-۰۰۹-۴-۳۲۰۰۰ / ISBN: 978-600-270-009-4

انتشارات دارالفکر

تهران: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری، روبه روی
 اداره پست، پلاک ۲۳۸ - تلفن: ۸۹۲۷-۶۶۴۰۹۳۵۲ - فاکس: ۶۶۹۷۷۶۲۰
 قم: خیابان صفائیه، بین کوچه آمار و ممتاز، پلاک ۶۳۶
 تلفن: ۷۷۴۳۵۴۴ - ۷۷۳۳۶۴۵ - فاکس: ۷۷۳۸۸۱۴

فهرست

۹	پیشگفتار
۱۵	آغاز سخن
۱۵	عظمت «بسم الله الرحمن الرحيم»
۲۰	جایگاه عمل فطر
۲۴	زکات فطره
۲۷	خطبه اول
۳۱	آمرزش گناهان
۳۹	فصل اول: استغفار
۴۰	ثمره استغفار
۴۳	فصل دوم: هدایت
۴۳	معنای هدایت در قرآن
۴۳	هدایت در لغت
۴۵	اعمال نجات بخش در قیامت
۴۹	نیرنگ معاویه
۵۳	احسان یوسف به جوانی که بر بی گناهی وی شهادت داده بود
۵۴	جوان پاک دل
۵۶	سفارش به تقوا و پرهیزگاری
۵۸	اصرار و پافشاری بر گناه
۵۹	کراهت داشتن پسر آدم از دو چیز

۵۹	مسئله عجیب مرگ
۶۰	مناجات‌های عارف بالله حاج میرزا جواد آقا ملکی تبریزی
۶۶	شناخت دنیا و حذر از آن
۷۷	فصل سوم: یاد خدا در همه حال
۷۸	سزوبرتری دادن خرما در زکات فطره نسبت به سایر چیزها
۸۰	وقایع سال دوم هجرت
۸۳	فصل چهارم: اهمیت حج در میان وظایف اسلامی
۸۴	اقسام حج و فهرست اعمال حج تمتع
۸۴	حدیث بسیار مفید درباره روزه
۸۴	اهمیت ابره معروف و نهی از منکر
۸۵	احسان
۸۶	آیه ۹۰ سوره نحل: حج واجب، آیه درباره خیر و شر
۸۸	شان نزول آیه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۷ سوره نور
۹۱	فصل پنجم: مجازات تهمت به همسر
۹۳	تحریم نماز در حال مستی
۹۵	فصل ششم: سرگذشت اقوام پیشین
۹۵	نمونه‌ای از بیانات شعیب علیه السلام در هدایت مردم
۹۶	عشق و دل‌دادگی شعیب علیه السلام به خدا
۹۶	عذاب زلزله و ابرصاعقه خیز بر قوم شعیب
۹۷	یکی از صفات عباد الرحمن
۱۰۱	فصل هفتم: در میدان تقوی
۱۰۴	شان نزول آیه ۲۳ از سوره زمر
۱۰۷	خطبه دوم
۱۰۹	انسان در پیشگاه خدا
۱۱۰	مغفرت پروردگار، کلید بهشت است

۱۱۷	فصل اول: حدیث درباره مرتبه صلوات
۱۱۹	نفرتین شدید و سخت به دشمنان
۱۲۰	باز هم نفرتین به دشمنان
۱۲۱	گمراهی دور و دراز
۱۲۲	دعا برای رزمندگان و مجاهدان اسلام
۱۲۷	فصل دوم: شخصیت و ارزش مقام زن در اسلام
۱۲۷	مساوات مرد و زن در پیشگاه خدا
۱۲۹	خدا دانش و حکمت را به هر کس بخواهد می دهد
۱۳۳	فصل سوم: وای به عهد
۱۳۷	آمرزش مؤمنین و فرمان
۱۳۹	احیای اصول سادگان
۱۴۵	الهام سپاس گزاری
۱۵۱	بهترین عیدهای امت
۱۵۷	مصادر کتاب

پیشگفتار

مرحوم شیخ محمد علی در جلد اول کتاب نفیسن، من لایحضره الفقیه، صفحه ۳۸۲ و شیخ طوسی در کتاب مصباح صفحه ۴۶۱، خطبه های عید فطر و قربان را از امیر المومنین علیه السلام نقل فرموده اند:

مضامین عالی این خطبه ها و تیر پیکانها برخی از فضیلتی حوزه علمیه مرا بر آن داشت که شرحی بر این خطبه ها بنویسم. بنده از همان ابتدا تصمیم نداشتم تحقیقی علمی و مفصلی درباره این خطبه ها انجام دهم، از این رو برای این جستار عنوان «سیری در خطبه های اعیان فطر و قربان» را برگزیدم؛ زیرا نه زمان کافی برای تحقیقی مفصل در اختیار بود و نه خود را شایسته چنین کار بزرگی می دانستم. از سوی دیگر تحقیقی دقیق و عمیق در محتوای این دو خطبه، از توان یک فرد خارج است؛ ولی از باب «مالایدرک کله، لایترک کله» کار را آغاز کردم تا مقدمه ای باشد برای کارهای بزرگ تر درباره این دو خطبه خدا را سپاس می گویم که توفیق چنین کاری را به بنده داد و کار به پایان رسید.

ان آثارنا تدل علینا فانظروا بعدنا الاثار

چراغ محفل دل‌ها کتاب است	کلید حل مشکل‌ها کتاب است
سطورش چشمه سارآب حیوان	مُتُونش آیت جنّات رضوان
قلم برگ‌گند بنیاد صنم را	ستوده حق اگر نقش قلم را
انیس و همدم دل‌های پژمان	رفیق و محرم دانش‌پژوهان
خصوصاً ای جوان نیک اختر	شنواز من توای جان برادر
ز خُسن انتخاب و ارزیابی	تو که جوینده خُسن الثوابی

درباره عظمت کتاب

امیرالمؤمنین علی علیه السلام فرمود:

أَلْكِتَابُ بَاتِنُ الْعُلَمَاءِ؛

کتاب‌ها باطنی، دانشمندان هستند.»

باز در جای دیگر فرمود:

أَلْكِتَابُ أَحَدُ الْمُحَدِّثِينَ؛

کتاب یکی از سخن‌گویان است.

و نیز فرمود:

مَنْ تَسَلَّى بِالْكِتَابِ لَمْ تَفْتَهُ سَلْوَةٌ؛

هر کس با کتاب آرامش یابد آسودگی خاطرش را از دست نداده است.

یا علی

گرنه بودی بای بسم الله به پای بوتراب

کج کلانی‌ها نکردی بر سر ارم‌الکتاب

شعر دیگر

تسویی آن نقطه بالافاء فوق ای‌دیهم
که درگاه تنزل تحت بسم الله را بایی
و همچنین:

سایه پیغمبر ندارد هیچ میدانی چرا؟
آفتابی چوت علی در سایه پیغمبر است^۱

مناجات با خدا

الهی! ما همه بیچاره‌ایم و تنها تو چاره‌ای و ما هیچ کاره‌ایم و تنها تو
کاره‌ای.

الهی! چگونه گویم شناختمت که شناختمت و چگونه گویم شناختمت
که نشناختمت.

الهی! ما را یارای دیدن خورشید نیست، دم از دیدار خورشید آفرین چون
زنیم.

الهی! اگر ستار العیوب نبود، ما از رسوایی چه می‌کردیم؟

الهی! در ذات خودم متحیرم تا چه رسد در ذات تو.

الهی! پیشانی بر خاک نهادن آسان است، دل از خاک برداشتن دشوار
است.

الهی! شکر که فهمیدم که نفهمیدم.

الهی! آن که سحر ندارد، از خود خبر ندارد.

الهی! در شگفتم از کسی که غصه خودش را نمی‌خورد و غصه روزی اش را

می‌خورد.

۱. کشکول یا مجموعه از علوم - ج ۲ - ص ۱۸

الهی! از من آهی و از تو نگاهی.^۱

۱. سیری در خطبه

عمود خیمه ایمان نماز است	کلید روضه رضوان نماز است
نماز ای ارمغان آسمانی	نماز ای افتخار جوادانی
نماز ای شمع شام تار مؤمن	شفابخش دل بیمار مؤمن
نماز ای همدم تنهایی دل	نماز ای چاره ساز درد مشکل
نماز ای عروة الوثقی، ایمان	صلای رحمت جاوید رحمان
نماز ای نور چشم عقل اول	زاجلال تو کاخ دین مجلیل
هر آن کس را به سر عشق نیاز است	ز عشق ما سوی الله بی نیاز است
گرت باشد امید رستگاری	اگر مشتاق لطف کردگاری
اجابت دعوت عام خدا کن	نماز را به وقت خود ادا کن
هر آن کس با نمازش نیست پیوند	نظر بر او نهد ز غفران خداوند
فویل للمصلین داده زنهار	به هر که سل نماز ناهنجار
ولی در وصف حال بی نمازان	قلم در سیر خو گردیده لرزان
که جرم بی نمازی بی حساب است	که پایان رهش سوء الحساب است
روی گرجانب مسجد روانه	به جا آری نمازی خاشعانه
بسی بهتر «وحید» از گنج دنیا	تزدودن خیر الزاد تقوی ^۲

پیشنهاد نوشتن دو خطبه عید فطر و قربان از توفیقاتی بود که بنا به سفارش برخی از مدرسین حوزه علمیه استان مرکزی در پنجم آبان سال ۱۳۸۹، هنگامی که به پابوس حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام مشرف شده

۱. الهی نامه، علاقه حسن زاده و کشکول یا مجموعه علم، ج ۲، ۱۵.

۲. کشکول بلال، - ص ۴۲۵

بودم، به بنده داده شد. من نیز این کار را به توفیق خواهی از خداوند و
استمداد از چهارده معصوم علیهم السلام به انجام رساندم.

اول جمادی الاول ۱۴۳۲ قمری، ۱۶/۱/۱۳۹۰ شمسی

خادم کوچک شما: رضاقلی داودی